

Uszítás

Hosszabb cikk jelent meg melléklet formájában az egyik újvidéki szerb napilapban január folyamán. Rólunk, magyarokról szól, a második világháború eseményei keretében. Semmi tekintetben nincsen benne újdonság: ami gonoszsgot le lehet írni rólunk, azt megtaláljuk benne. Amely igaz történet eszébe jutott a tudós kutatóként bemutatott szerzőnek, hogy elferdítse, azt elferdítette, de művében találni régi kitalációkat is ismételten leírva. Azért nem érdemes sem a szerzőt, sem a lapot megnevezni, mert ilyesmi nem csupán rájuk jellemző. A sablonos megállapításokat csúsztatásokkal és hamisításokkal más szerzők is fűszerezik. Az egész melléklet csak arra alkalmas, hogy a szerbséget úgy mutassa be, mint akik évszázadok óta hősi küzdelmet vívnak a gonosz és örök ellenség, a betolakodó, vérszopó, a szlávokat – elsősorban a szerbeket – irtó magyarok ellen, az ősi szláv (szerb) földjükön, itt a tájunkon. A gonosz magyarok ezerszáz esztendeje egyebet sem tesznek, mint betolakszanak a szláv földre – lényegében a Kárpát-medencébe – és itt irtják az ártatlan és felsőbbrendű őslakosokat, a szerbeket, tágabb értelemben, a szlávokat, de alkalomadtán másokat is, lényegében mindenkit, aki a közelükbe kerül. Közös sorsnak, baráti együttélésnek, közös ellenségnek nincs nyoma a szövegben. Békés együttéléstről, közös harcról, magyar és szerb dinasztíák közötti házasságkötésekről a szerző nyilván sosem hallott, hát még olyasmiről, hogy szerbek követtek volna el valamilyen galádságot magyarok ellen. Mindezt tetézi, hogy az okvetetlenkedő magyarok mindent, ami értékes bennük, a szerbektől vettek át. Például első királyuknak, Istvánnak még az eredeti nevét is – Vajk.¹ –, ami a szerző szerint így íródott: Vojko. Hab gyanánt ezen a viperaméreg és epeízű tortán azt találjuk, hogy minden környező nép ősellensége itt éppen a magyar.

Megkérdézzük, hogy hát akkor hogyan is vált Szerbia fővárosává a magyarok által sokáig védett

Nándorfehérvár? A kincses Kolozsvár hogyan lett romániai város? Ukrajnáé a Rákócziak fészke, Munkács? Miközben néhány évtized leforgása alatt néhány más, ma már nem is létező szláv állam is megkaparintotta magának. Hogyan lett Szlovákia fővárosa Pozsony, a magyar koronázási székhely, amelynek soha korábban még csak szlovák neve sem volt...

E sorok írásának egyik napján jelent meg egy kép napilapunkban, az újvidéki Magyar Szóban, egy falfirka fotója, amelyen cirill betűkkel ez olvasható: „A Vajdaság a szerbeké, magyarok kifelé”. Ez mindent elmond a fentebb ábrázolt képről, mindjárt más megvilágításba kerül. A mellékletben olvasott és más hasonló írások azt sugallják, hogy a sok magyar gonoszsgot az ártatlan szerb nép a neki tulajdonított közismert bölcs türelemmel viseli. Meg hogy a szerb faj, nemes vérének köszönhetően, sikeresen ellenáll a primitív és agresszív magyar ármányoknak. A cikkben rólunk festett kép és a magyarok kiirtására buzdító, a napokban Újvidéken megjelent legújabb falfirkák között összefüggést látni.

Hága városában, a nemzetközi bíróság börtönében dicstelenül fejezte be életét a XX. század utolsó másfél évtizedében regnáló, a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia által piederstálra emelt, a szerb tömegek által vakon követett országvesztő vezér, aki erőszakosan fertőzte nemzetét gondolkodását ilyesmivel. Hozzá hasonló idegengyűlölő magyar vezetőket nem ismer a történelem. Kreálnak hát a szerb nép ámítására a két nép békés együttélésétől rettegők.

Abban az időben, amikor Slobodan Milošević, az említett szerb vezér Kínába látogatott, hogy a világ legnépesebb nemzetének vezetőit megnyerje politikájának támogatására, akkoriban okos szerb gondolkodók megfogalmazták és leírtak egy hatalmas bölcsességet. Így szól: Az Isten mentsen meg bennünket a távoli barátoktól és a szomszédos ellenségektől. A magunk részéről, a jószomszédi viszony hiányát látva, hozzáteesszük: Kettőn áll a vásár.

1. VAJK (elfogadható) I. István királyunk pogány kori személynevéből. A magyar -k képzővel ellátott alapszava török eredetű, jelentése: gazdag. (Ladó János: Magyar utónévkönyv, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1971.) (A zárójelben talált, az elfogadhatóságot említő megjegyzést azért fűzte a szerző minden, a könyvben említett név után, mert a névkönyv az anyakönyvi hivatalok számára készült.)

A nemzetközi bíróság előtt tetteiért felelő egykori szerb vezér és az őt kieszelők, az őt követők átkos ideológiájának szüleménye az a fajta propaganda, amelynek egyik tétele úgy hangzott, hogy a horvátokat rozsdás kanállal kell lemészárolni. A másik pedig úgy, hogy a magyarokat humánus módon el kell üldözni. A humánus abban nyilvánul majd meg, hogy kapnak egy-egy szendvicset, éhen ne vesszenek futás közben. Nem a messze évszázadok homályos múltjában olvastuk és hallottuk az ilyesmit a tömegámitó tömegkommunikációs eszközökben, hanem a közelmúltban. Felidézésükhöz nem kell történelmi dokumentumokban kutakodni, itt van a mai generációk emlékezetében. Elképzelhető, hogy az idézett mondatokra kiagyalóik és hirdetőik nem emlékeznek? Nem! Biztosan állítható, hogy emlékeznek rá. A kifogásolt és a hozzá hasonló cikkekben éppen azért kell újra meg újra régi és új agyalmányokat történelmi tényekkel keverve szajkózni, hogy a magyarok fenyegetése ne lanyhuljon, a szerb bűnökre pedig ne gondoljon senki. Azokat úgy kell elhallgatni, mint az 1944 végén és az 1945 elején történt magyarírtást. A korábbi sérelmeink betetőzéseként, az elmúlt század utolsó évtizedében – amellet, hogy be akartak bennünket is vonni a délszláv népek egymás közti leszámolásába, mégpedig úgy, hogy bűnrészesekké váljunk a vukovárihoz hasonló akciókban – testvérgyilkosságra kényszerítették férfiainkat: a bácskai és bánási magyaroknak fegyverrel kellett harcolniuk a drávaszögi és a szlavóniai testvéreik ellen.

A revíziós politika mint halálos bűn

A két világháború közötti időszak magyar kül- és belpolitikája irányítóinak legfőbb gyalázataként azt róják föl a hasonló cikkekben, hogy folyton a trianoni békeszerződés revideálásán mesterkedtek. Ezeket a törekvéseket úgy minősítik, hogy a gonosz magyarok alávalósága egészen addig terjedt, hogy el kell rabolni a környező államok területeit. Nem mindig kerül szóba, hogy azokat, amelyek 1918-ig Magyarország részét képezték. Az első világháborút követően a környező államokban ez lett a domináns vélemény, a hivatalos. Olyasmivel akarnak bennünket és önmagukat is ámítani, hogy ez a békeszerződés volt a nemzetközi igazságszolgáltatás csimborasszója, amiből még a magyaroknak is kijutott. Azóta is szüntelenül ismételtetik. Mintha az első világháborút lezáró békeszerződésről maguk a győztes országok objektív történészei nem mondták volna ki elégszer, hogy az bizony maga volt a másodiknak a csírája és

végül a kirobbantója. Sőt, sokan úgy fogalmazznak, hogy az első és a második világháború tulajdonképpen egyetlen egységes véres harcnak minősíthető.

A legyőzött Magyarország, illetve magyar nemzet olyan helyzetbe került e békeszerződéssel, hogy a győztesek szabták meg határait, egy ideig a maradék állam politikai magatartását is, és írták róla a történelmet. Mindazon országok, amelyek részesültek az első világháború előtti Magyarország részeiből, ezeket a sztereotípiákat voltak kénytelenek alkalmazni, hogy önmaguk és a világ előtt igazolják a trianoni békeszerződés döntéseit. A nagyhatalmak általában nem sokat törődtek mindezzel. Időnként – szorult helyzetükben, mint például a bécsi döntések alkalmával – azonban mégis elismerték, hogy amit Magyarországgal műveltek a békeszerződés kikényszerítésével, az nemzetközi jogi szempontból indokolatlan volt és kívánnivalót hagyott maga után. Sőt azt is kimondták, hogy elképzelhető a szerződésbe foglaltak revíziója. A nagyhatalmak leglátványosabb önbíráta éppen egy revíziós esemény, a bécsi döntések elfogadásában jutott kifejezésre. Csicsery-Rónay István írja²: [Teleki Pál], „...az 1938. márciusi Anschluss után tagja volt a magyar kormánynek és előkészítője az első bécsi döntésnek, amely a magyarok Dél-Szlovákiát juttatta vissza Magyarországhoz. Nem mindenki tudja, hogy ez a döntés Franciaország és Anglia javaslatára történt, sőt megtörténte után azt mindkét hatalom tudomásul is vette.” Ugyanez a szerző idézi a második világháború idejéből Churchillnek, a nagy brit miniszterelnöknek a revízióról szóló gondolatait: „Személy szerint én magam sosem tartottam megfelelőnek azt a módot, ahogyan Magyarországot a legutóbbi [Az első világháborúban. - M.M.] háborúban kezelték. A háború kezdetétől sohasem helyezkedtünk arra az álláspontra, hogy az egyes országok területi státusát nem lehet megváltoztatni.” Más nagyhatalmak államférfiaktól is idézhető hasonló kijelentés, amiről azonban a második világháború végén teljességgel megfeledkeztek.

A nagyérdemű szerb olvasó arról értesülhet a kifogásolt írásokból, hogy a fasiszta beállítottságú háborús bűnös magyar kormányzó, Horthy Miklós azért rendelte el az 1942-es újvidéki razziát, amelynek 4635 áldozata volt, mert ezzel akarta kifejezni és bizonyítani Hitler iránti határtalan hűségét.

Hasonló állításokkal a háború vége óta folyamatosan találkozhatunk. Ezt a minősítést is sablonosan alkalmazzák mindannyiszor, amikor a kormányzó által vezetett országot és amikor magát a kormányzót emlegetik. Feltehető a kérdés, vajon

2. Csicsery-Rónay István: Teleki Pál külpolitikája és 1945. In: Teleki Pál és kora. Occidental Press, Budapest, 1992. 139-149. o.

nekünk magyaroknak kell-e cáfolnunk? Feltételezhető ugyanis, hogy minden betű, amelyet ilyen vitára pazarolunk, csak fokozza a bajt, mert mi is terjesztjük a hamis állítást és vele rossz hírünket. Csakhogy itt van a göbbelszi tézis: a sokszor elismételt hazugság előbb vagy utóbb igazsággá válik. A jelzőt és a minősítést azért ragasztották Horthyra, mert hangoztatta a trianoni békeszerződésbe foglalt igazságtalanságokat és ebből fakadóan kereste a revízió lehetőségét. Nyugodtan kimondhatjuk: a magyar kormányzó nem volt sem Hitler-szolga, sem fasisztabarát. Josip Broz Titónak, a második világháborúból győzelmesen kikerülő jugoszláv kommunista pártvezérnek nem csekély köze van ahhoz, hogy Horthyról elterjedjen ez a hamis vád.³ Horthy valójában elkötelezett antibolsevista volt. Okkal féltette országát és a világot a fasiszmus tejtestvérétől. Tapasztalhattuk ezt mi, magyarok is, de szomszédaink közül minden nép, a szerbek is.

Újvidéken csakugyan volt razzia 1942 januárjában. A kommunisták elleni hajtóvadászatként indult és sajnálatos mézárulásba torkollott. Az már vitatható, és szerb forrásokkal is cáfolható, vajon annyi szerb és zsidó áldozata volt-e, amennyit a szélsőséges uszítók hangoztatnak. Azt azonban nem lehet elvitatni, hogy Horthy regnálása idején a délvidéki razzia magyar felelőseit bíróság elé állították. S azt sem, hogy a Magyar Országgyűlés kártérítést szavazott meg a razzia áldozatai hozzátartozóinak.

A szerb közvélemény azonban erről nem tájékozódhat kellőképpen mindaddig, amíg a szerb politikusok és történészek nem foglalkoznak az ügynek ezzel a számukra kellemetlen részével. Na de mi történt 1944 végén és 1945 elején a Délvidék egész területén? Tehát nem csupán Újvidéken és a Sajkásvidéken, mint ahogy 1942-ben volt. Az történt, hogy lezajlott egy másik, az előzőnél sokkal nagyobb méretű razzia. A magyar kutatók általában ennek a másodiknak csak a magyar áldozataival foglalkoznak, de vannak itt más népek is, amelyek úgyszintén okkal fészegetik ennek a vérengzésnek az ügyét is. Hangjuk nem jut el a szerb állam hivatalos szerveihez.⁴

Annak is utánanézhethünk, melyik újvidéki razzsiának van, és melyiknek nincsen méltó emlékműve. Méltó kegyhelye áll Újvidéken a Duna partján az elsőnek. Láthatja minden idelátogató vendég és minden itt élő polgár. A másikért a felelősséget nem vállalta a tettes.

Emlék(jel)e is csak olyan van, amelyet mi, itt élő magyarok, tizenharmadik kísérletünk után (nem tudjuk, mennyire maradandóan) állíthattunk. Azért maradt meg, mert ezt nem takarította el titokban a hatóság.⁵

Mit mond az objektív történelemtudomány a fasisztának minősített Magyarországról és Horthy Hitler-pártiságáról?

Csicsery-Rónay István egyik tanulmányában foglalkozik a hatalma csúcsához közeledő Hitler és Horthy személyes találkozásával is.

„...itt el kell mondani azt az első hitleri akciót is, amellyel való szembeszállásunk függetlenségi politikánk első győzelme volt. 1938 áprilisában Hitler a Kiel-i flottaszemlére meghívott Horthynak ajánlatot tesz közös fegyveres akcióra Csehszlovákia ellen – jutalmul Szlovákiát ajánlva fel. A kormányzó felháborodva utasítja el a javaslatot. Anglia – mondja – ezt nem tűrné el és az ezt követő háborúban az egész világ erőforrásait mozgósítva Németországot legyőzné. »Unsinn! Schweigen Sie.« (Hülyeség! Hallgasson!) - ordít Hitler az államfőre, mire az feláll és megvetéssel ott hagyja Hitlert. (Zárójelben hadd jegyezzük meg, hogy Szlovákia felajánlása csak az első ilyen erkölcstelen ajánlata volt. Felajánlották Galíciát, Horvátországot Fiumével és – ezt az oroszok – Erdélyt. Egyiket sem fogadtuk el.)”

Ugyanígy folyton ismételt vád a magyarok és Magyarország ellen, hogy 1941-ben galád módon megtámadták Jugoszláviát és megszállták egy részét.

Az írott történelemből tudjuk, hogy 1918-ban a királyi szerb hadsereg megszállta Magyarország egy részét, majd – anélkül, hogy a magyar békedelegációknak módja lett volna érdekeit védeni a béketárgyalásokon – a megszállt területeket az új állam bekebelezte e szerződés rendelkezései szerint. Aztán elüldöztek innen negyvenezer őslakos magyart. Az itt megtűrt többbit pedig jó ideig jogfosztottként kezelték, még politikai pártot sem alakíthattak. 1941-ben a magyar honvédség csakugyan bevonult a valamikori magyar területek egy részére, de mi előzte meg ezt a bevonulást?

Idézet a Zbornik dokumenata i podataka o narodnooslobodilačkom ratu naroda Jugoslavije részeként megjelent: Horthy-Magyarország részvétele Jugoszlávia megtámadásában 1941-1945 c. könyvből.

3. A vajdasági tartományi szervek által 1946-ban kiadott *Zločini okupatora i njihovih pomagača u Vojvodini (A megszállók és segítők bűntettei a Vajdaságban)* c. könyv 344 háborús bűnös nevét sorolja föl, olyanokét, akik a könyv szerint a Vajdaság területén követték el háborús bűnöket. Első helyen említik Horthyt.

4. A Magyar Koalíciót képező pártjaink vezetői e sorok írása idején fordultak többek között a szerb államfőhöz a magyarokat ért sérelmek ügyében.

5. 2009. január végén állítottunk ismét száz keresztet. Engedélyt nem kapván, tettük hát illegálisan. A hatóság rendeletére február 21-én eltávolították őket.

„Szegeden 7-én [1941. április. - M.M.] 11 h 15 l-től 12 h 20 l-ig légitámadás volt. Jugoszláv repülők Szegedre bombákat dobtak. Egy darab 50 kg-os bomba esett a MÁV nagyállomás épületére, mely a tetőt és az első emelet mennyezetét átütve a MÁV- főnök lakásában a sezlónra esett, de nem robbant fel. Egy bomba esett a MÁV. nagyállomás mellett a töltésre, vágányokban kárt nem csinált, csak a vezetékét szakította fel. Két bomba esett a MÁV nagyállomás mellett a Galamb utcában a Boldogasszony sugárút 42 számú ház előtt az úttestre. (...) Szeged 'Tisza' pályaudvaron bombatalálat érte az ott lévő üres német szerelvényt. Egy német katona súlyosan megsebesült s a magyar mozdonyvezető géppuska találattól kórházba szállítás közben meghalt.”⁶ A könyv idézi még a jelentésnek azt a részét is, amely Pécs és Siklós elleni légitámadásokról számol be. A Minisztertanács aznap foglalkozott a jelentéssel. A könyvből való az alábbi – lábjegyzetből származó – idézet is: „*Werkmeister, Karl, a budapesti német követség tanácsosa (...) április 8-án a német külügyminisztériumnak küldött táviratában jelentette, hogy a magyar külügyminiszter-helyettes, Vörnle János szerint 'a magyar kormány örül, hogy a jugoszláv kormány a tegnap [hetedikén – M.M.] végrehajtott légitámadásokkal ennyire megkönnyítette a magyar kormány Jugoszlávia elleni akcióját.'*”

Horthy proklamációja, amellyel felszólította a honvédséget a Délvidék egy részének a visszafoglalására tizedikén, három nappal e légitámadások bekövetkezése után hangzott el. „*Előre az 1000 éves déli határokra.*”

Néhány szó a betelepítésekről

Gyakran emlegetik a magyarok elleni hangulatkeltés során, hogy 1941-ben etnikai tisztogatást hajtottak

vége a szerbek elűldözésével. A cselekedetet a törökök által végrehajtott elnéptelenítésig vezető emberirtással vetik össze. Az 1941-ben történt székely betelepítést is idézik az állítás igazolására.

Hol is lehetne kezdeni az etnikai tisztogatások különböző formáit? Az ezerhatszázados évek végén, amikor Csarnojevics pátriárkával érkeztek e tájra a tömegek? Vagy a Rákóczi vezette szabadságharc, amikor a Délvidéken a frissen betelepültek Bécs mellé álltak és a ritkán lakott terület magyar helységeit felperzselték? Vagy 1848/49-cel? Esetleg az első vagy a második világháborút követő betelepítésekkel? Netalán az 1990-es években lebonyolódottal? Ez utóbbi szerb betelepítési és betelepülési hullám már ismert tény, a bizonyításához sok kutatnivaló nincs is, legfeljebb a méretére vagyunk kíváncsiak. Mit kezdünk azonban azzal az állítással, hogy a magyarok alkalmaztak ilyen módszert, arról pedig nem esik szó, hogy lassan már elfogyunk innen, mégis folyton azt halljuk, hogy mi üldözünk el másokat?

Persze, mindezekről a kérdésekről kellene vitatkozni, beszélgetni. Csak nem úgy, hogy minden bajnak mi, magyarok vagyunk az okozói. Néha el kell mondanunk, hogy mi nem éreztük felszabadulásnak sem 1918-at, sem 1945-öt. Ez utóbbit legfeljebb úgy, hogy egyik gonosz ment, a másik jött. De ezt részben a szerbség is így élte meg.

Tizennyolc után e tájon a magyarság ittlétére utaló szinte minden köztéri szobrunkat ledöntötték. Két Kossuth maradt meg, azok is hosszú évtizedeken át rejtőzködtek. Temerinben a templomudvarban található elásva az 1942-ben készült országzászló szobor. Negyvennégyben döntötték le. A volt községháza területén pedig áll a felszabadulás szobra. Azon a helyen, ahol 1944 véres októberében a közeli mázsaházba besúfolt nagy csoport magyart halomra géppuskáztak.

Dávid Csilla fotója

6. A könyv megjelent a Zrínyi Katonai Kiadónál 1986-ban. Előszavát Fabijan Trgo jugoszláv altábornagy és Liptai Ervin magyar vezérőrnagy írták. Az idézett rész egy a magyar belügyminisztériumban megfogalmazott és a külügyminisztériumnak, valamint a miniszterelnöknek címzett jelentésből való.